

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV SLOVENSKEJ AKADEMIE VIED

STREDOVEKÝ A VČASNONOVOVEKÝ KOSTOLNÝ CINTORÍN V NESVADOCH

(Výskum Bélu Szőkeho v rokoch 1938 a 1943)

Gabriel Nevizánsky – Péter Prohászka

Publikácia vznikla v rámci projektu SASPRO 0104/01/03
a VEGA 2/0063/13; 2/0030/15 a 2/0072/17

Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied

Publikácia vznikla s finančnou podporou Slovenskej akadémie vied

Publikácia vznikla vďaka spoločnému projektu SASPRO, ktorý bol financovaný
Slovenskou akadémiou vied a Európskou úniou

NITRA 2018

Gabriel Nevizánsky – Péter Prohászka

STREDOVEKÝ A VČASNONOVOVEKÝ KOSTOLNÝ CINTORÍN V NESVADOCH
(Výskum Bélu Szőkeho v rokoch 1938 a 1943)

Nitra 2018

ARCHAEOLOGICA SLOVACA MONOGRAPHIAE
Fontes, Tomus XXV

Hlavný redaktor	doc. PhDr. Matej Ruttkay, CSc.
Recenzenti	PhDr. Jozef Labuda, CSc. prof. PhDr. Alexander T. Ruttkay, Dr.Sc.
Výkonná redaktorka	Mgr. Daniela Fábiková
Nemecký preklad	Péter Prohászka, PhD.
Úprava ilustrácií	Ing. Janka Gajdošíková, Mária Kunová, Jarmila Maretová, Zuzana Nagyová
Počítačová sadzba	Mária Kunová
Návrh obálky	Mária Kunová

Tlač VEDA, vydavateľstvo SAV, Dúbravská cesta 5820/9, Bratislava
Rozširuje Archeologický ústav SAV
Akademická 2, 949 21 Nitra
tel. +421/37/694 32 09
fax.:+421/37/733 56 18
e-mail: nraukniz@savba.sk

© Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied, Nitra

© Gabriel Nevizánsky, Archeologický ústav SAV, Nitra

© Péter Prohászka, Archeologický ústav SAV, Nitra

Vydali Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied a VEDA,
vydavateľstvo SAV. Poradové číslo publikácie 4430.

ISBN 978-80-8196-016-1 (Archeologický ústav SAV)
ISBN 978-80-224-1748-8 (VEDA, vydavateľstvo SAV)

OBSAH

PREDSLOV	7
STREDOVEKÝ VČASNONOVEKÝ KOSTOLNÝ CINTORÍN V NESVADOCH	9
Dejiny výskumu lokality	9
Odborná dokumentácia výskumu B. Szókeho v Nesvadoch v polohe Jánoskapart	11
Situovanie náleziska	16
Archeologické pramene osídlenia katastra obce Nesvady a blízkeho okolia v 10. až 18. storočí	16
Výskumy Bélu Szókeho v Nesvadoch, poloha Jánoskapart	19
KATALÓG	20
Predmety zachránené počas zisťovacieho výskumu v roku 1938	20
Hroby odkryté v roku 1943	20
Nálezy zberového charakteru, zachránené počas výskumu v roku 1943	46
VČASNOSTREDOVEKÉ POHREBISKO V NESVADOCH	47
Situovanie včasnostredovekých hrobov na preskúmanej ploche	47
Elementy pohrebného rítu včasnostredovekých hrobov	48
Spôsoby uloženia zomrelých	48
Hrobový inventár a predmety nájdené počas výskumných prác	49
Šperky	49
<i>Vlasové krúžky</i>	49
<i>Esovité záušnice</i>	50
<i>Koráliky</i>	51
<i>Závesok</i>	51
<i>Prstene</i>	52
<i>Náramky</i>	52
<i>Mince</i>	53
D a t o v a n i e	53
NEKOROSTREDOVEKÉ A VČASNONOVEKÉ HROBY A HROBOVÝ INVENTÁR NA KOSTOLNOM CINTORÍNE V NESVADOCH V POLOHE JÁNOSKAPART	53
Pohrebný rítus	53
Viachroby	55
Hĺbka hrobov	55
Orientácia pochovaných	56
Poloha horných končatín	57
Poloha dolných končatín	58
Netradičné pochovávanie – hrob 142	59
Používanie rakiev	62
Stopy pálenia v hroboch	62
Tehly v hroboch	63
Členenie hrobov na báze pohlavia a sociálneho postavenia pochovaných	63
Problém hrobového inventára v stredovekých a včasnónovovekých hroboch	64

ANALÝZA HROBOVÝCH PRÍLOH Z OBDOBIA NESKORÉHO STREDOVEKU A VČASNÉHO NOVOVEKU ...	65
Šperky a ozdoby	65
<i>Vlasové ihlice</i>	65
<i>Prstene</i>	69
<i>Parta (ozdobná členka)</i>	69
Predmety sakrálneho charakteru	71
<i>Ruženec</i>	71
<i>Krížiky</i>	72
<i>Medailóny</i>	73
<i>Breverl</i>	74
Mince	76
Súčasti odevu	78
<i>Kovania opaskov</i>	78
<i>Pracky</i>	80
<i>Sponky</i>	80
<i>Gombiky</i>	82
<i>Vlákna/šnúry</i>	83
<i>Železné okutia topánok</i>	83
Predmety dennej potreby a nástroje	83
Keramika	83
STREDOVEKÉ A VČASNONOVOVEKÉ NESVADY V HISTORICKÝCH PRAMEŇOCH A ICH CINTORÍN V POLOHE JÁNOSKAPART	84
APPENDIX I	89
Správy o výskume v Nesvadoch v súdobej regionálnej tlači – uverejnené v novinách <i>Érsekújvár és vidéke</i>	90
APPENDIX II	91
Zoznam lokalít na mapách	91
ZUSAMMENFASSUNG	93
LITERATÚRA	97
Tabuľky	109